

ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА, БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ГАЗАР 9 ДУГААР САРЫН АЖЛЫН ТАЙЛАН

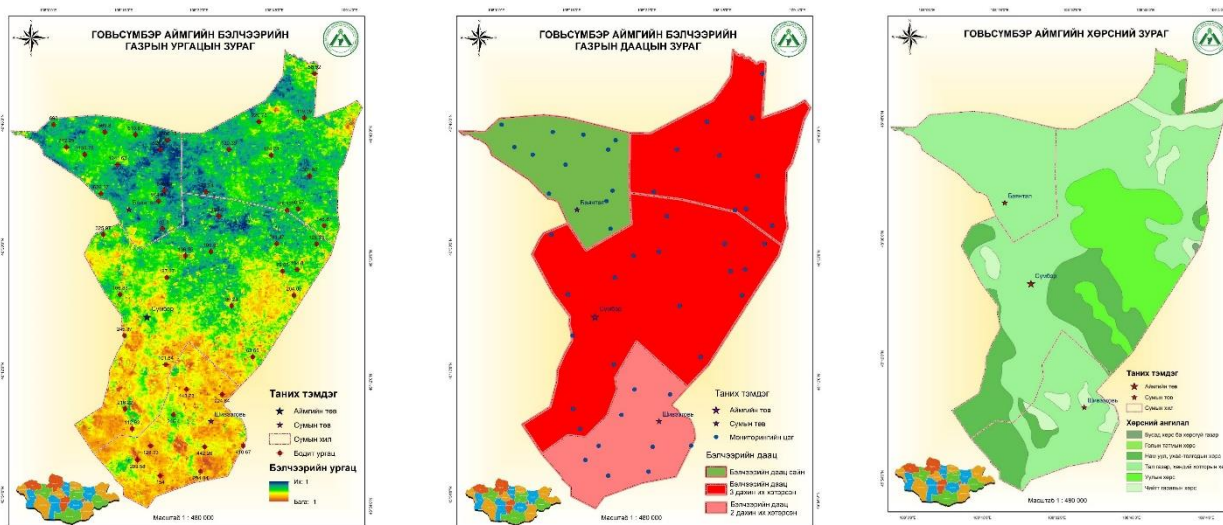
Газрын удирдлагын хэлтэс:

Говьсүмбэр аймгийн Бэлчээрийн газрын өөрчлөлтийг Фото мониторингийн аргаар тодорхойлов.

❖ Сүмбэр сум-Нийт мал бэлчээрлэх хоногийн тоо өвөл 180 хоног, зуны 60 хоног, хавар 60 хоног, боломжит даац нь 139588,94 байгаа хонин толгойд шилжүүлснээр 429554 болж бэлчээрийн даац 289965 толгой малаар буюу бэлчээрийн даац 307%-иар буюу 3 дахин их хэтэрсэн байна.

❖ Баянтал сум- Нийт бэлчээрлэх хонгийн тоо өвөл 122 хоног, зуны 122 хоног, хавар 212 хоног, боломжит даац нь 149386 толгой мал байгаа бөгөөд одоо байгаа малын хонин толгойд шилжүүлснээр 118372 толгой мал болж бэлчээрийн даац 79,2%-иар хэтрээгүй буюу бэлчээрийн даац сайн байна.

❖ Шивээговь сум- Нийт мал бэлчээрлэх хоногийн тоо өвөл 122, зуны 122 хоног, хавар 121 хоног, боломжит даац нь 64523,37 толгой мал байгаа бөгөөд одоо байгаа малын хонин толгойд шилжүүлснээр 81614 толгой мал болж бэлчээрийн даац 126% буюу 2 дахин их хэтрэлттэй байна.

Говьсүмбэр аймгийн хот тосгон, бусад суурин газрын мониторингийн 10 цэгт хөрсний бохирдлын судалгаа хийж ажиллав.

❖ Газар ашиглалтын явцад хөрсөн бүрхэвчинд антропогенийн нөлөөллөөр хайрга, чулуу элсээр хучсан тул байгаль дээрх хөрсний бүтэц алдагдсан. Хөрсний хүчтэй эвдрэл харьцангуй их, овоолго шороог энд тэндгүй асгах, ухсан нүх, тос бензины сав зэргээс хөрс нэлэнхүйдээ физик эвдрэлд орсон учир ачааллыг зохицуулах шаардлагатай.

❖ Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, стандарттай харьцуулан үзэхэд элсэрхэг хөрсний хүлцэх агууламжтай харьцуулахад хар тугалга 12.5-33.4мг/кг-аар, зэс 32.5-497.7мг/кг-аар их байгаа нь

хүнд металаар бохирдсон гэж үзэж болно. Эдгээрээс бусад элементүүдийн агууламж нь хүлцэх агууламжаас даваагүй боловч цайрын агууламж ихсэх хандлагатай байна.

- ❖ Хөрсөн дэх *E.Coli* бактерийн, Анаэробын бичил биетэн *Cl.prefrings* бохирдолгүй цэвэр байна.

- ❖ Хөрсний эрүүл ахуйн стандартад заасан үзүүлэлтээс хэтрээгүй байгаа ч MNS 297:2019 стандарт (эрүүл ахуйн шинжилгээний стандарт)-ыг баримтлах шаардлагатай.

- ❖ Ургамлан нөмрөгийн талхлагдалт, болон бусад байгаль орчинд нөлөөлж болохуйц эрсдэлээс сэргийлж ажиллах, ургамалжуулахад хялбар, арчилгаа бага шаардах, тухайн талбайн үндсэн ургамалжилтын хэв шинжийг тооцон Улиас, Хайлаас, сөөгнөөс шар хуайс (*Caragana arborescens*), голт бор (*Lilac*) тарих нь зүйтэй.

- ❖ Газрын тухай хуулийн 50.1.1-д заасны дагуу (газрын төлөв байдал, чанарыг хадгалах, байгалийн аясаар болон хүний үйл ажиллагааны улмаас хөрсний үржил шим буурах, газрын ургамлын бүрхэвч талхлагдах, хөрс элэгдэх, эвдрэх, хуурайших, намагжих, давсжих, бохирдох, хордохоос сэргийлэх арга хэмжээг өөрийн зардлаар хариуцах) газрыг үр ашигтай, зохистой ашиглах, хамгаалах.

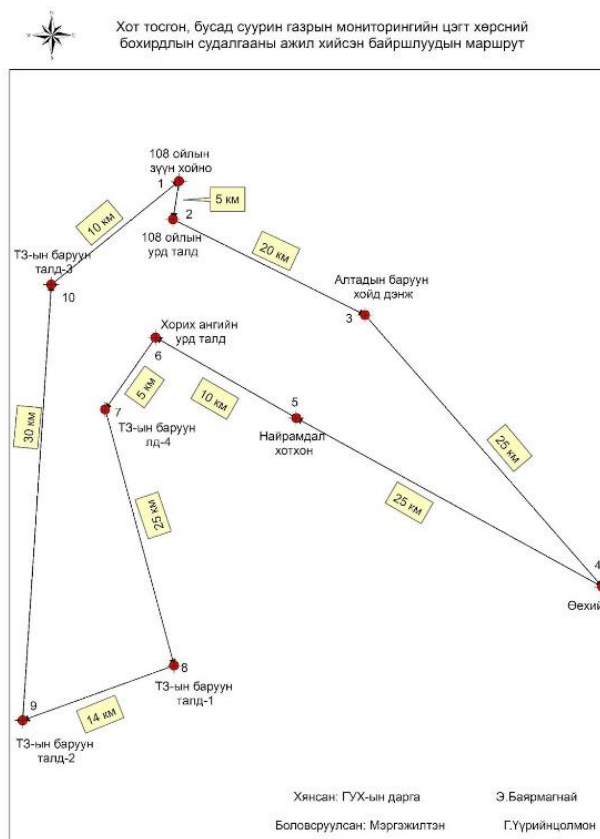
- ❖ Газрын тухай хуулийн 56.6-д заасны дагуу (хот, тосгоны өнгө үзэмж, эрүүл ахуйн нөхцлийг сайжруулах, газрыг хамгаалах, нөхөн сэргээх шаардлагын дагуу газар эзэмшигч нь эзэмшилд авсан газрын 10-аас доошгүй хувийг ногоон байгууламжтай байлгана) орчныг бохирдуулахгүй байх, ногоон байгууламжийн эзлэх хувь хэмжээг нэмэгдүүлж газар ашиглалт төлөвлөлтийг сайтар тооцож, аль болох бага талбай элэгдэл, эвдрэлд өртөхөөргүй үйл ажиллагаа хэрэгжүүлэх нь зүйтэй.

- ❖ Хог хаягдлын тухай хуулийн 10.2.2 (хог хаягдлыг ангилах, ачих, цуглуулах технологид нийцсэн, галд тэсвэртэй материалаар хийгдсэн, хог хаягдал салхиар тархах, хур тунадасны ус хуримтлагдах, шүүрэл ялгарахаас сэргийлсэн гэх мэт шаардлагыг хангасан хогийн савтай байх) гэсэн заалтыг мөрдлөг болгох.

- ❖ Хог ургамлын болон ихэнх ургамлын үрийн боловсрох хугацаа 7-8 дугаар сар гартал хүн, амьтаны хөл, салхиар дамжин үргэлжилдэг тул шарилжийг долоодугаар сар гарахаас өмнө үндсээр нь зулгааж хаях нь дахин ургахгүй байлгах хамгийн үр дүнтэй арга бөгөөд мөн шарилжийн ургалтыг дарангуйлдаг бодисуудыг ч ашиглаж болно.

- ❖ Ил задгай нүхэн жорлон хөрс, гүний усыг бохирдуулж, аливаа халдварт өвчин тархах нөхцөл болоод зогсохгүй хавдар үүсгэх эрсдэлтэй. Хөрс, усны бохирдол улмаар гэдэс болон бусад халдварт өвчнөөс сэргийлэх, хамгаалах зорилгоор нүхэн жорлонгийн MNS 5924:2005 стандартыг баримтлах, соруулдаг болон био, эко 00-ыг хэрэглэх шаардлагатай.

- ❖ Газрын тухай хуулийн 58 дугаар зүйлд заасны дагуу газрын төлөв байдал, улсын чанарын хянан баталгааг 5 жил тутамд хийлгэж байх, газрыг зүй зохистой ашиглаагүйгээс хөрсийг эрс доройтуулсан нөхцөлд “Газрын тухай” хуулийн зохих заалтын дагуу газар эзэмших эрхийг цуцлах хүртэл арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх.

Геодезийн хатуу цэг тэмдэгтийн тооллого зохион байгуулахаар удирдамжийг байгууллагын даргаар батлуулан сумдын хэмжээнд 2023 оны 08 дугаар сарын 23-31-ний өдрүүдэд 104 цэг тэмдэгтийн тооллогыг хийн ажилласан.

Газар зүйн нэрийн хээрийн тодруулалтын ажлыг аймгийн хэмжээнд Эс Эм Стар Геойд ХХК нь хийж гүйцэтгэн тайлан мэдээг 2023 оны 08 дугаар сарын 26-ны өдөр сумдын газар зүйн нэрийн зөвлөлүүдэд хүлээлгэн өгсөн.

Барилга, хот байгуулалтын хэлтэс:

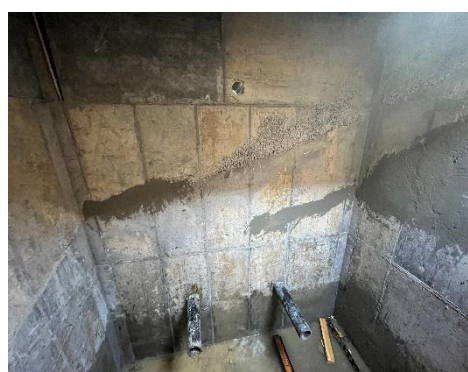
2023.08.20-09.20 Барилга захиалагчийн хяналтаар:

Шивээговь сумын 3-р цэцэрлэг 150 хүүхдийн өргөтгөлийн барилга: 1-р давхарын гадна дотор хана өргийн ажил хийгдэж байна. ажил удаашралтай байна. Ажлын гүйцэтгэлийг сайжруулах график хугацааны дагуу ажлыг гүйцэтгэх чиглэл өгсөн. Ажлын гүйцэтгэл 60 хувьтай.

Аймгийн төвийн 2000м3 цэвэрлэх байгууламжийн ажил: Захиргаа аж ахуйн барилгын ажил 1-р давхарын төмөр бетон каркасын ажил хийгдсэн 2 дугаар давхарын багана дамнуруу арматур бэлтгэц бэлтгэж байна. Реакторын барилгын цутгамал хана арматурчлал хэв хашмалын ажил 95 хувьтай хийгдэж байна.

Хорооллын аритгах татуургын шугам хоолойн ажил: 2ф110 даралттай шугам хоолойн ажил бүрэн хийгдсэн насос станцын барилгын ажил хийгдэж байна. Насос станц-2 барилгын ажил дээрхи гарч байсан алдаа дутагдлын сайжруулах зөвлөмж зөвлөгөө өгсөн зургийн байгууллагыг хяналтаа хэрэгжүүлэх талаар мэдэгдсэн.

Халуун усны барилга: барилгын гадна хана парapedны өрлөгийн ажил хийгдэж байна. Өрлөгийн ажил 60 хувьтай.

Аймгийн төвийн 2,8км авто замын ажил: авто замын ажлын гүйцэтгэл 70 хувьтай 1,2 хэсгийн асфальт бетон хучилт хүлээж авахад бэлтгэл 90 хувь

Сургалт зөвлөгөөн:

Говьсүмбэр аймгийн Барилгын салбарын ИТА, удирдлага, ГХБХБГ-н төлөөлөл гэсэн 20 гаруй хүний бүрэлдэхүүнтэй 2023.09.13 Төв аймгийн Сэргэлэн сумын нутагт байрлах Мак-н цонх, блокны үйлдвэртэй танилцах ажлыг зохион байгуулж үйлдвэрлэлийн технологи, үйлдвэрийн байрны ХАБЭА-н чиглэлээр туршлага судалсан.

